

نگاهی به شرایط تفکیک زباله در برخی کشورها

* بهترین کشور جهان از نظر تفکیک و بازیافت زباله، سوئیس است. در این کشور، مردم و دولت با همکاری یکدیگر، بهترین سیستم بازیافت پسماند را در جهان اجرا می‌کنند که زبازد بسیاری از کشورهای جهان است. در این کشور، حتی روغن‌های مصرفی مردم هم بازیافت می‌شود و در همه فروشگاه‌های کوچک و بزرگ، سطل‌های زباله مجزایی برای پسماندهای خشک و تر وجود دارد. در این کشور ریختن زباله در جایی غیر از سطل زباله، جرم محسوب می‌شود و هر فردی که در خیابان آشغال بریزد، جریمه خواهد شد. همچنین در سوئیس، قیمت هر کیسه زباله به بیش از یک یورو می‌رسد که در نتیجه افراد ترغیب می‌شوند زباله‌های کمتری تولید کنند!

* در کشور دانمارک هم الگویی کم‌نظیر از صنعت بازیافت زباله وجود دارد. در این کشور، دولت از صنایعی که کمترین میزان زباله را تولید کند، حمایت می‌کند و گفته می‌شود در این کشور سبز و پاک، بیش از یک درصد مردم در کار صنعت بازیافت و تفکیک زباله، فعال هستند.

* کشور آلمان هم در زمینه بازیافت زباله، یک کشور موفق است. مردم این کشور به جداسازی زباله‌های خشک و تر از یکدیگر اکتفا نمی‌کنند و برای هر دسته زباله، مثل بطری شیشه ای، بطری پلاستیکی، در بطری و... سطل جداگانه‌ای دارند.

* در مقابل کشور فرانسه یکی از کشورهایی است که بدترین نرخ بازیافت را دارد، از این رو یک شرکت فرانسوی با ساخت یک سطل زباله هوشمند، سعی کرده است ترویج‌دهنده عادت تفکیک زباله شود. این سطل زباله، یک سطل پدالی مجهز به اسکنر بارکد است که اقلام قابل بازیافت را شناسایی می‌کند و به کاربران اجازه می‌دهد مواد مصرفی خود را پیگیری کنند. مثلاً زمانی که می‌خواهید ظرف غذای خود را پس از مصرف دور بیندازید، اسکنر بارکد سطل با خوانش بارکد محصول به شما می‌گوید که بخش پلاستیک سخت و مقوایی ظرف قابل بازیافت است، اما باقی مانده غذای درون آن یک زباله است. فعالان محیط زیست فرانسه امیدوارند با این روش بتوانند به تخریب کمتر زمین توسط انسان کمک کنند. منبع: جام جم. ایسنا

۸

تفکیک قدم به قدم زباله چگونه است؟ کاغذ و مقوا

- کیسه ای مختص کاغذ در نظر بگیرید و مقواها را هم تا کنید و کنار آن‌ها قرار دهید.
- کاغذهایی را که اطلاعات شخصی شما روی آن است ریز ریز کنید.
- پاکت های شیر و آبنمیه دارای ۷۴ درصد کاغذ است و در دسته بندی کاغذ ها قرار می گیرد. آن را خالی و تا کنید.
- کاغذ ها و کارتن های خیلی کثیف و چرب زباله محسوب می‌شود درون این کیسه قرار نمی‌گیرد.
پلاستیک

پلاستیک ها به ۷ دسته تقسیم می‌شود. بعضی از آنها به راحتی بازیافت می‌شود اما برای بازیافت بعضی از انواع آن باید مراحل سختی طی شود.
- می‌توانید همه انواع پلاستیک را داخل یک کیسه بریزید.
- بطری های خالی را زیر پا له کنید تا جای کمتری بگیرد.

دور ریزهایی که می‌تواند به کود تبدیل شود
- اضافه سبزی ها، پوست میوه ها، غذای مانده، پوست تخم مرغ، کیسه چای و نقاله چای و فیلتر قهوه در این دسته قرار می‌گیرد.
- اگر در خانه باغچه دارید، زباله های تر را در باغچه دفن کنید و اگر نه، درون کیسه به مامور جمع آوری زباله تحویل دهید.

زباله های غیر قابل بازیافت
برخی زباله ها غیر قابل بازیافت است و تنها کمکی که می‌توانیم بکنیم، این است که کمتر تولید کنیم. لباس و کفش، وسایل برقی، زباله های بهداشتی مثل دستمال توالت و بسیاری دیگر از دور ریزهای ما به درد بازیافت نمی‌خورد و تنها راه بهبود این چرخه، دوری از مصرف گرایی است.

درباره اهمیت و چگونگی تفکیک و بازیافت زباله

کیمیاگری با بازیافت زباله!

قدیم‌ترها که واژه بازیافت هنوز چندان جا نیفتاده بود و کسی نمی‌دانست تفکیک زباله یعنی چه، مادرانمان به ما یاد داده بودند نان خشک را از زباله‌های دیگر جدا کنیم؛ ته‌مانده سفره را لب پنجره بریزیم برای پرنده‌ها و پوست میوه را هم توی باغچه چال کنیم تا کود طبیعی درست بشود. حالا حرف از تفکیک زباله، این طلای کثیف و بازیافت آن، زیاد است اما باغچه و پرنده و حوصله‌ای برای خیلی‌هايمان نمانده است! ظرف‌ها و کیسه‌های پلاستیکی جزء ضروری زندگی‌مان شده است و اسم هر چیزی را که به کارمان نیاید، آشغال می‌گذاریم؛ بدون این‌که بدانیم این زباله‌هایی که با سرعتی خستگی‌ناپذیر مشغول تولیدشان هستیم، با سلامت و بهداشت‌مان چه می‌کنند و چه هزینه گرانی بر اقتصادمان تحمیل می‌کنند. بنابراین بد نیست اهمیت بازیافت را دوباره به خودمان یادآوری کنیم؛ بازیافت یعنی آماده‌سازی مواد برای بهره‌وری دوباره. مواد بازیافت‌پذیر هم عبارت است از آهن‌آلات، پلاستیک، شیشه، کاغذ، مق و، بعضی مواد شیمیایی و زباله های تر که به کود کمپوست تبدیل می‌شود. کاهش مصرف مواد خام، کاهش مصرف انرژی، کاهش آلودگی هوا حاصل از سوختن مواد و آلودگی آب‌ها حاصل از تدفین زباله در خاک و کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای، بعضی از مزایای بازیافت مواد است. و این یعنی ما می‌توانیم با تغییر ی کوچک در سبک زندگی‌مان، به خودمان و جامعه و طبیعتمان کمک بزرگی کنیم. در پرونده امروز هرآن‌چه را لازم است درباره بازیافت و تفکیک زباله بدانید، در قالب پرسش و پاسخ خواهید خواند. با ما همراه باشید.

پاسخ به ۸ سوال رایج درباره تفکیک

و بازیافت زباله

۱

■ **ما در ایران چقدر زباله تولید می‌کنیم؟**
پسماند یا به اصطلاح عام زباله و آشغال، یعنی تمام مواد زاید حاصل از فعالیت‌های انسان و حیوان که غیر قابل استفاده و بی‌مصرف باشد. براساس آمار مدیر کل دفتر آب و خاک سازمان حفاظت محیط زیست در گفت‌وگو با همشهری: «روزانه ۴۹ هزار تن زباله خانگی در کشور تولید می‌شود که از این حجم عظیم فقط ۷ درصد آن تفکیک می‌شود!»

۲

■ **بازیافت زباله یعنی چی؟**
بازیافت به معنی استفاده از مواد مصرف شده برای تولید و ساخت مجدد همان کالایی که دور ریختیم یا کالای قابل استفاده دیگر است. ساخت کاغذ تازه از کاغذهای باطله، یکی از مصادیق بازیافت است. ناگفته پیداست که تفکیک، اولین و مهم‌ترین قدم بازیافت است.

۳

■ **تفکیک زباله یعنی چی؟**
تفکیک زباله فرایندی است که از طریق آن زباله را به عناصر مختلف دسته‌بندی و طبقه‌بندی می‌کنند. تفکیک زباله به شکل کلی، به معنی جداسازی زباله‌ها به دو گروه خشک و تر است. زباله خشک شامل چوب و محصولات وابسته به آن، فلزات و شیشه است. زباله تر هم به پسماندهایی مثل باقی مانده غذا و میوه و سبزی گفته می‌شود. تفکیک، گاهی در خانه و میدا تولید زباله انجام می‌شود و گاهی هم به شکل دستی و ماشینی در تاسیساتی که برای این منظور در نظر گرفته شده است.

۴

بازیافت زباله چه فایده‌هایی دارد؟

بازیافت زباله چهار فایده مهم دارد.
- ما به کمک بازیافت زباله، در مصرف منابع طبیعی صرفه‌جویی می‌کنیم؛ زیرا به جای استفاده از مواد خام برای تولید محصولات نو، از مواد بازیافتی استفاده می‌کنیم.
- در مصرف انرژی صرفه‌جویی می‌کنیم؛ چون انرژی لازم برای بازیافت زباله خیلی کمتر از انرژی مورد نیاز برای تولید محصولات جدید از مواد خام است؛ مثلاً ساخت آلومینیم از آلومینیم بازیافت شده، به ۹۰ درصد انرژی کمتر از ساخت آلومینیم از سنگ معدن نیاز دارد.
- سوئیم فایده بازیافت، نیاز به فضای کمتر برای دفن زباله هاست. حتما می‌دانید که زباله‌های تولید شده توسط انسان، در دل زمین دفن می‌شود و به واسطه گسترش این روند نگران کننده، از سال ۱۹۶۹ میلادی، ۲۲ آوریل هر روز «زمین پاک» نامگذاری شد تا توجه دنیا به موضوع مراقبت از کره زمین، جلب شود.
- دیگر فایده تفکیک زباله، تولید «کمپوست» از زباله تر است که در زمین دفن می‌شود.

۵

کمپوست چیست؟

بیش از ۳۲۰۰ گونه کرم روی کره خاکی وجود دارد که همگی یک کار مشترک یعنی شخم زدن و زیر و رو کردن خاک را انجام می‌دهند. یکی از این گونه‌ها، همان کرم قرمز خاکی حلقوی بارانی است که توان خوردن زباله تر دفن شده در زمین و تبدیل آن به کود کمپوست را دارد. این کرم در روز بیش از وزن خود غذا می‌خورد و ۶۰ تا ۹۰ درصد آن را به فضولاتی به نام کود کمپوست تبدیل می‌کند. این کود که یک کود بی بو است، مانع از رشد علف هرز می‌شود و کیفیت محصولات کشاورزی را تا ۵۰ درصد و کمیت آن را تا ۹۰ درصد افزایش می‌دهد. همچنین به دلیل خاصیت اسفنجی در نگه‌داشت آب و آزاد سازی تدریجی آب موجود، شوره زار و کوهپایه‌ها را حاصلخیز می‌کند و از همه مهم‌تر به دلیل فقدان هر نوع ماده شیمیایی، محصول کشاورزی تولید شده با آن، کاملاً ارگانیک و طبیعی به حساب می‌آید و قیمت محصول تا ۵ برابر افزایش می‌یابد.

۶

چطور زباله کمتری تولید کنیم؟

استفاده از کیسه‌های پارچه‌ای خرید به جای پلاستیک، استفاده از ظروف شیشه‌ای و قابل شست و شو به جای ظروف یک‌بار مصرف، استفاده از دستمال‌های پارچه‌ای به جای دستمال کاغذی، دقت در استفاده از کاغذ و... برخی از راهکارهای ساده برای تولید زباله کمتر است. حتی پختن غذای خانگی برای استفاده نکردن از غذای بیرون در ظرف‌های یک‌بار مصرف یا خوراکی‌های کنسروی هم می‌تواند در تولید کمتر زباله تأثیر بسیاری داشته باشد.

۷

چطور زباله‌ها را تفکیک کنیم؟

ساده‌ترین روش برای تفکیک زباله در خانه که پلاستیک، استفاده از ظروف شیشه‌ای و قابل شست و شو به جای ظروف یک‌بار مصرف، استفاده از دستمال‌های پارچه‌ای به جای دستمال کاغذی، قوطی شیشه‌ای مرابا، قوطی کنسرو و... و یکی برای زباله‌های تر مثل پسماند غذا و میوه و سبزی. در قدم بعد می‌توان زباله‌های خشک را هم به دو دسته زباله‌های خطرناک و بی‌خطر تفکیک کرد. لامپ، تیغ، سوزن سرنگ، باتری‌های یک‌بار مصرف، خرده شیشه و زباله‌هایی از این دست، جزو زباله‌های خطرناک است.